

НАПРЯМ 4

ЛІНГВОКУЛЬТУРНІ ТА МІЖКУЛЬТУРНІ ОСОБЛИВОСТІ ПЕРЕКЛАДУ В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ

РОЛЬ ІНШОМОВНОЇ ТЕКСТОТВОРЧОСТІ ТА ЇЇ ВИДИ У НАВЧАННІ ПИСЬМОВОГО ПЕРЕКЛАДУ

Адамова Г. В.

*викладач кафедри германських та східних мов
Міжнародний гуманітарний університет
м. Одеса, Україна*

Психологи відзначають, що текст є основним елементом комунікації, способом збереження і передачі інформації, формою існування культури, результатом певної історичної епохи, відображенням життя окремої особистості і суспільства в цілому. У психолінгвістиці вважається, що текст – це продукт говоріння (письма), що відображає розумову діяльність людини; єдність внутрішньої і зовнішньої форм цілісного утворення, що складається з мовних, мовленнєвих та інтелектуальних чинників. На думку багатьох вчених, текст є основою мовленнєвої діяльності, він передбачає сприйняття і відтворення висловлювань, а також є інструментом зберігання мови. Сьогодні проблема дослідження тексту займає одне з центральних місць у лінгводидактиці. Представники гуманістичної педагогіки (Я. Коменський, Песталоцці, А. Дістервег, К. Ушинський, Я. Корчак, А. Макаренко, В. Сухомлинський) внесли неоціненний вклад в науку про текстотворчу діяльність особистості.

Лінгвокультурна комунікація ґрунтується на процесах і результатах текстового пізнання, текстового мислення, текстової номінації і текстотворчості в цілому. А сам текст є результатом таких складних комплексних процесів, в центрі яких в якості діяча завжди знаходиться людина – текстотворець.

Залежно від наявності того чи іншого задуму, визначення мети, від інформаційної, естетичної, етичної, емоційної та іншої якості текстового задуму;

з урахуванням певної якості, типу і обсягу інформації, а також форми реалізації тексту; відповідно до особливостей текстового дискурсу, а також з урахуванням реалізації в тексті провідних і побічних типів номінації виділяються наступні види текстотворчості:

– Спонтанна (окказіональна, рефлексорна) текстотворчість (створення тексту без певного задуму, без досягнення будь-якої мети; тексту-реакції на ту чи іншу фізичну, фізіологічну дію, стан, ставлення, подія і т. д.).

– Наративна текстотворчість (створення вторинного тексту, супровідного, окказіонально-описового характеру, тексту-переказу тощо).

– Комунікативно-мовленнєва текстотворчість (створення тексту-записки, телеграми, СМС, ММС тощо).

– Епістолярна текстотворчість (створення тексту письма, електронного послання і т. П.).

– Інтертекстуальна текстотворчість (створення тексту стилізації, пародії, тексту-палімпсест, інтертексту, тексту-колажу тощо).

– Ігрова текстотворчість (створення тексту-загадки, каламбурного тексту, ребусного та інших подібного характеру).

– Мемуарна текстотворчість (створення типового тексту життєво-описового характеру).

– Вимушена (примусова) текстотворчість (створення тексту навчального, контрольного, а також іншого – тексту замовного характеру).

– Експромтна текстотворчість (створення тексту-експромту).

– Експериментальна текстотворчість (створення тексту, що має елементи нової, авангардної, незвичайної форми).

– Софістична текстотворчість (створення мікротексту-афоризму).

– Візуально-графічне текстотворчість (створення тексту візуально-образотворчого, орнаментального характеру).

– Текстмейкерська діяльність (створення тексту-промови, виступів, призначених для прочитання іншою особою – замовником).

– Публічна текстотворчість (створення тексту, який функціонує в ЗМІ).

– Державна текстотворчість (створення тексту конституції, закону, офіційної заяви перших осіб країни тощо).

– Ділова текстотворчість (створення тексту-документа канцелярського характеру).

– Науково-дослідна текстотворчість (створення монографії, статті, дисертації, тексту навчально-методичного характеру тощо).

– Художня текстотворчість (створення тексту функціонально-естетичного характеру – роману, повісті, оповідання, есе, нарису, рецензії, новели, вірші, поеми, романи у віршах, частівки, казки, билини, пісні, п'єси, драми, комедії, трагедії).

– Синкретична («синтетичне») текстотворчість (створення текстів синтетичної, синкретичної, «мозаїчної» природи).

Та все ж представлений список видів текстотворчості далеко не повний.

Проаналізувавши праці сучасних дослідників, а також зробивши власні висновки, ми можемо сказати, що текстотворчість – це видимий, явний, матеріалізований результат складної комплексної діяльності людини, заснованої на сукупному функціонуванні центральної нервової системи, практично всіх структур особистості, компонентів мовної особистості та здатності в процесі активації генеральних функцій антрополінгвістичної (людської + мовної) природи – функцій пізнання, номінації та породження інформації (семантизації), які працюють спільно, триєдино на основі внутрішніх (особистісних) функцій креативності (творчої), естетичності і етичності (моральної).

INTERCULTURAL FEATURES OF TRANSLATION IN GLOBALIZATION

Бас В. М.

*студентка факультету іноземних мов
Тернопільський національний педагогічний університет
імені Володимира Гнатюка
м. Тернопіль, Україна*

In an increasingly globalized world, forces of localization have the potential to shape a powerful shift in viewing the vital role of translation in the global context of cross-cultural communication.

Intercultural communication has been achieved through translation science, as it is clear that without this science intercultural exchanges could not happen and there is no way to get used to all the languages of the world. Translation activities are part of local realities in relation to the global world of transnational cultures. In this respect, indigenous or local knowledge is necessary for successful cultural translation by means of negotiating an acceptable cultural discourse for the target system.

The accuracy of translation and interpretation in intercultural communication is a primary element in the exchange of messages between two or more cultures. When it comes to precision in translation, it is an imperative to put in the foreground the precision of finding the equivalence or correspondence appropriate to the communication of two different identities.

Falling trade barriers between nations have led to falling linguistic and cultural barriers, which in turn further promotes globalization.

Intercultural communication relies heavily on translation and interpretation, which are two very important tools for creating a bridge of meaning-crossing, from one language to another, and from one culture to another.